

O permanență - idealul unității naționale

Sentimentul unității naționale a constituit, din cele mai vechi timpuri, frământura fundamentală a sufletului poporului nostru, idealul său nobil, de neafrânt. Păstrind cu sfințenie și transmițind din moși-strămoși, din generație în generație, setea de libertate și dorința de a fi el însuși stăpîn pe viața și pe destinul său, poporul român a reușit să infrunte cu demnitate și bărbăție toate încercările și vicisitudinile vremurilor. Prin lupta și jertfa sa eroică, el și-a creat astfel un drum propriu, inconfundabil în istorie, făurindu-și, în granițele sale naturale, în acest spațiu carpațo-danubiano-pontic, moștenit din străbuni, un stat unic, național, o patrie liberă, independentă și suverană.

Astfel, în urmă de șaptezeci de ani, la 1 Decembrie 1918, la Alba Iulia — cetatea în care, cu mai bine de trei secole înainte, marele voievod Mihai Viteazul realiza, pentru scurt timp, unirea țărilor române sub aceeași cîrmuire politică —, peste o sută de mii de oameni, strînși laolaltă de aceeași fierbinte dorință de a fi martorii unui eveniment cu largi și profunde ecouri în conștiința românească, aclamau istorica hotărîre a Unirii cu Țara, „Adunarea națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia în ziua de 18 noiembrie/1 decembrie 1918 — se proclama prin această hotărîre —, decretază unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dinșu cu România”. Un amplu proces istoric se încheia astfel prin afirmarea pe harta politică a Europei a unui stat suveran și independent — România, în care poporul își recăstigase dreptul de a se reuni, împreună cu toți trații săi, între frontariile străvechii sale vetre, Dacia.

„Crearea statului național unitar — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România — a constituit o strălucită victorie istorică a luptei eroice, îndelungate a maselor populare pentru făurirea națiunii române, a marcat împlinirea visului secular al tuturor românilor de a trăi uniți în granițele aceleiași țări, într-un stat unic, liber și independent”.

Necesitatea înfăptuirii acestui ideal național a fost, în tot cursul istoriei noastre moderne, o problemă de căpetenie, de rezolvarea căreia depindea însuși viitorul națiunii române, dezvoltarea sa pe calea progresului și a civilizației. Astfel, după ce, prin acțiunea sa fulgerătoare, de la 1600, Mihai Viteazul arătase lumii întregi că refacerea vechii Dacii era perfect posibilă, Unirea Principatelor, la 24 Ianuarie 1859, consfințea întemeierea României ca stat unitar modern. „Actul energetic al întregii națiuni” — așa cum definea Mihail Kogălniceanu memorabilul eveniment petrecut la acea dată, devenea în acest fel prima treaptă spre desăvirșirea deplinei unități statale și naționale. Proclamarea independenței de stat a României, la 9 Mai 1877, și apoi Războiul de independență din 1877—1878, s-au înscris, în mod firesc, în continuitatea luptelor poporului nostru, purtate sub semnul unității de neam și de țară, lupte încununate, în urmă de șapte decenii, prin realizarea Unirii celei Mari.

Este demn de reînaltat faptul, că forțele unității naționale s-au identificat întotdeauna cu cele ale independenței de stat, ele constituind o permanență a întregii istorii a poporului nostru, fapt relevant cu deosebită pregnanță de tovarășul Nicolae Ceaușescu. „Ideea unirii țărilor românești — arăta secretarul general al partidului —, idealurile formării unui stat puternic pe meleagurile Daciei nu au fost ucise niciodată, pentru că ele sînt adine împlintite în însuși singele, în conștiința și spiritul întregului nostru popor”.

Într-adevăr, cu mult înaintea realizării unității de stat, unitatea românilor de pretutindeni se afirmase pe toate planurile, pentru că la baza ei stă comunitatea de origine a strămoșilor poporului nostru, eforturile lor de a-și desfășura existența într-un cadru politic propriu, fără amestecuri din afară. O manifestare a acestei idei a fost însuși primul stat centralizat și independent, condus de marele rege geto-dac Burebista (82—44 î.e.n.). Decebal devine apoi (între anii 87—106) conducătorul unei formații politice similare. Deși infrînt de romani, statul unitar dac din vremea sa a creat tradiția concentrării tuturor forțelor în fața unui

pericol extern, lăstuzindu-se asupra celei mai mari părți a teritoriului vechii Dacii, procesul de romanizare a creat un cadru unitar pentru formarea poporului român, ceea ce a făcut ca, după părăsirea Daciei de către armata romană, existența acestui popor să se desfășoare în forme similare, în ciuda condițiilor extrem de nefavorabile, create de epoca de migrație a popoarelor.

Realitatea izbitoră a unei unități românești a tuturor ținuturilor vechii Dacii a fost observată mai întâi, în secolul XI, de cronicarii bizantini, apoi în secolul XV, de umanștii apuseni, care au avut surpriza ca în Moldova, Muntenia, Transilvania și Dobrogea să redescopere vechea Dacie, dar nu ca pe un concept depășit, de geografie antică, ci ca pe o realitate vie a timpului lor.

Cind cei dintâi cărturari români crudiți — printre care Miron Costin, Constantin Cantacuzino, Dimitrie Cantemir și, mai târziu, străluciții reprezentanți ai Școlii Ardelene, Samuil Micu, Petru Maior, Gheorghe Șincai — s-au aplecat asupra trecutului poporului lor, consolidarea unității de istorie și de limbă, a latinității românilor a devenit, de îndată, nu numai un fapt de știință, dar și de conștiință națională. Ecoul său a răsunat cu putere de pe baricadele Revoluției de la 1848 și pînă în tranșeele primului război mondial, timp în care generații întregi de luptători cu cuvîntul, cu scrisul, cu armele și-au dăruit întreaga lor energie crea-toare și adescori chiar viața, pentru înfăptuirea nobilei și îndelung visatei cauze a Unirii.

„În visurile mele — spunea Costache Negri, în 1848 — înfloritor se arată viitorul României. Sintem milioane de români. Ce ne lipsește ca să ajungem un neam mare? Unirea. Numai Unirea!” — „România noastră va exista deci. Am această convingere intimă. Este orb cine n-o vede”, mărturisea cîțiva ani mai târziu Nicolae Bălcescu. Cit privește profundele simțăminte de care erau animați românii transilvăneni, lor le-a dat glas, printre mulți alții, și revoluționarul Constantin Roman, într-o scrisoare adresată lui Al. G. Golescu: „Dezva noastră trebuie să fie formarea Daciei!” Și nimic n-a dovedit mai profund și mai grăitor puterea acestei dorințe, decît strigătul zecilor de mii de români adunați, în 1848, pe Cîmpia Libertății din Blaj, și apoi, la 1 Decembrie 1918, aceeași strigăt al uriașei mulțimi strînse, din toate colțurile Transilvaniei, la Alba Iulia: „Noi vrem să ne unim cu Țara!”

Dar, vorbind despre lupta pentru Unire, trebuie să subliniem în mod deosebit contribuția decisivă pe care cărturarii români și-au adus-o la pregătirea și înfăptuirea acestui important act istoric. Astfel, cînd primele academii domnești s-au deschis la București și Iași, elevii lor au fost recrutați din toate colțurile țării. Iar dacă ardeleanul Gheorghe Lazăr întemeia, la București, învățămîntul românesc modern, moldoveanul Vasile Alecsandri publica pentru prima oară, la Brașov, vestita sa „Horă a Unirii”. În 1866, Academia Română s-a înfăptuit cu participarea tuturor cărturarilor români, iar în 1906, la propunerea lui Titu Maiorescu, premiul pentru poezie al acestei prestigioase instituții îi era acordat lui Octavian Goga.

Așadar, desăvîrșirea unității românești n-a avut nevoie decît de realizarea politică a unității de stat, ca o încheiere logică dictată de realitățile obiective, pe care nimeni nu le putea contesta.

Făurirea statului național unitar român a realizat cadrul național și social-economic pentru dezvoltarea României moderne. Dar împlinirea năzuințelor de dreptate socială, de făurire a unei vieți cu adevărat libere și fericite a fost posibilă numai după cucerirea puterii de către clasa muncitoare, în urma victoriei revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, de la 23 August 1944, care a pus temeliele noii noastre orînduri. În condițiile și pe fundalul transformărilor revoluționare din anii socialismului, îndeosebi în epoca inaugurată de cel de al IX-lea Congres al partidului, denumită pe drept cuvînt „Epoca Nicolae Ceaușescu”, unitatea poporului a dobîndit noi valențe, întemeindu-se pe comunitatea de interese fundamentale ale tuturor claselor și păturilor sociale, pe comunitatea de idei și de convingeri politice, morale, spirituale ale tuturor oamenilor acestui pămînt.

Sărbătorirea a șapte decenii de la făurirea statului național unitar român se constituie ca un eveniment de profundă vibrație patriotică, dovedind încă o dată prețuirea pe care partidul nostru, toți oamenii muncii din România o acordă tradițiilor de luptă progresiste, democratice și revoluționare. Acest moment jubiliar evidențiază totodată convingerea că cea mai înaltă cînstire pe care o putem aduce înaintașilor-eroi este aceea de a face din marea sărbătoare a istoriei noastre naționale temelia angajării conștiente a fiecăruia dintre noi în vasta operă de edificare a prezentului și viitorului patriei.

T